

Bijlage 2: Ondersteuningsstructuur in de school

I Autonome deel, de basiskwaliteit

Dit aspect betreft de inrichting van de ondersteuningsstructuur op de basisschool. In dit kader wordt aangegeven welke expertise er op de scholen aanwezig en/of beschikbaar is, hoe deze wordt ingezet ten behoeve van het arrangeren in de school en hoe deze zichtbaar wordt in de onderwijsorganisatie van de school. De leidraad voor de op alle scholen aanwezige ondersteuningsstructuur is de route van ondersteuningstoewijzing binnen het samenwerkingsverband.

Voor wat betreft het 'aanbod' binnen de autonome ondersteuning beperken we ons tot de afspraak dat iedere school in staat moet zijn om op handelingsgerichte wijze gesignaleerde ondersteuningsbehoefte(n) van een leerling om te zetten in een (voorstel voor een) passend arrangement. Om aan deze afspraak te kunnen voldoen, is op de scholen een aantal basisvoorwaarden met betrekking tot het school- en ondersteuningsteam vereist.

1a schoolteam

1. De allereerste voorwaarde is het signaleringsvermogen van de school. Wanneer een leerling zich niet ontwikkelt naar vermogen kan de school dit door handelingsgericht te werken vertalen naar concrete ondersteuningsbehoeften. Om dit in praktijk te brengen, werken de scholen volgens de principes van het Handelings Gericht Werken (HGW). Dit zorgt ervoor dat er bepaald kan worden wat een leerling aanvullend nodig heeft. Tevens impliceert het dat ouders worden betrokken bij alle stappen van het proces.

1b competente leerkrachten

Een tweede voorwaarde is dat de school beschikt over goede/competente leerkrachten en intern begeleider. Kenmerken van een goede leerkracht zijn onder andere dat deze in staat is te reflecteren op het eigen handelen en de benodigde handelingen kan internaliseren. Op die manier kan de leerkracht systematisch en professioneel inspelen op gesignaleerde ondersteuningsbehoeften, eventueel met aanvullende ondersteuning. Hiernaast heeft de leerkracht gedegen kennis van leerstrategieën en leerlijnen en is hij in staat een veilige leeromgeving te bieden. De eisen die gesteld worden aan de intern begeleider zijn vastgelegd in een competentieprofiel.

II Aanvullende ondersteuning binnen de basisondersteuning

2a ondersteuningsteam (OT) en de inzet van de onderwijsspecialist

Indien leerkracht en intern begeleider beiden handelingsverlegen blijven, kan elke school de hulp inroepen van de routebegeleider, de onderwijsondersteuner, de onderwijsspecialist en de jeugd- en gezinswerker bij het ondersteuningsteam op school. Dit team, waarin de school samenwerkt met ouders en met deskundigen uit het collegiale netwerk, bestaat in de basis uit leerkracht, intern begeleider, een onderwijsspecialist en een jeugd- en gezinswerker. De onderwijsspecialist wordt bekostigd door het swv, de jeugd- en gezinswerker wordt bekostigd door de gemeente. Het ondersteuningsteam is, samen met het collegiale netwerk, in staat om op adequate wijze een passend arrangement of plek te arrangeren voor alle leerlingen en draagt daarmee wezenlijk bij aan de (versterking van) de ondersteuningsstructuur van de school.

Het samenwerkingsverband vindt het belangrijk, dat scholen in een zo vroeg mogelijk stadium kunnen beschikken over maximale expertise aan de voorkant en dat scholen actief in een

vroeg stadium aanvullende ondersteuning organiseren. Hierbij kan een onderwijsspecialist worden uitgenodigd om het traject mee uit te zetten.

Hierbij is het belangrijk dat:

- de stimulerende en belemmerende factoren in kaart zijn gebracht;
- doelen, aanpak en evaluatie zijn geformuleerd en
- deze onderdelen zijn opgenomen in het groeidocument, dat ter ondersteuning dient bij het HGW proces binnen de school.

In de route zijn er twee ondersteuningsteams met een onderwijsspecialist voorafgaand aan de aanvraag voor een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) opgenomen. In eerste instantie bij de organisatie van aanvullende ondersteuning en het opstellen van het OPP dat daarbij hoort. Het is aan de beoordeling van de onderwijsspecialist of deze hierbij fysiek aanwezig is. Pas als de aanvullende ondersteuning niet toereikend blijkt te zijn, kan een TLV worden aangevraagd en wordt een tweede OT mét onderwijsspecialist georganiseerd. In dit geval is de onderwijsspecialist altijd aanwezig.

Een uitzondering hierop vormt de procedure bij de directe instromers.

2b ontwikkelingsperspectief (OPP)

Het samenwerkingsverband hecht veel waarde aan het werken met een ontwikkelingsperspectief (OPP) in het kader van de afstemming van het onderwijs op de (pedagogische en didactische) onderwijsbehoeften van leerlingen. In dat kader is ook een instrumentarium ontwikkeld. Voor sommige leerlingen is een lange-termijn-perspectief nodig, waarvan de onderwijsbehoeften worden afgeleid. Een OPP wordt opgesteld wanneer kinderen herhaald onvoldoende profiteren van het aanbod in de groep. Vanuit het OPP maakt de leerkracht beargumenteerde keuzes wat betreft de korte en de lange-termijn-doelen, die nagestreefd worden, en wat aangeboden wordt om de doelen te bereiken.

Iedere school kan, eventueel met behulp van een ondersteuner, een ontwikkelingsperspectief opstellen.

Een OPP wordt opgesteld voor:

- leerlingen met aanvullende ondersteuning in groep of school;
- leerlingen, die op een andere leerlijn geplaatst worden;
- leerlingen waarvan uitstroom op het niveau van groep 8 niet haalbaar lijkt en/of als gevolg van aanvullende ondersteuningsvragen (leren, werkhouding, sociaal-emotioneel functioneren) de vooraf gestelde doelen (cognitief, sociaal-emotioneel of anderszins) herhaaldelijk niet behaald worden. Bij jonge leerlingen vormt het reguliere aanbod altijd de basis, aangezien hun ontwikkeling nog grillig verloopt. Het uitgangspunt is: eerst intensiveren (intensievere begeleiding), dan compenseren (hulpmiddelen aanbieden), dan dispensereren (einddoelen bijstellen);
- de gevallen waarin de ouders (beargumenteerd) vragen om het opstellen van een ontwikkelingsperspectief;
- leerlingen waarvoor een verwijzing naar het speciaal (basis)onderwijs wordt voorbereid.